

Statsfængslet i Jyderup

**Beskrivelse af det kliniske
undervisningssted og af kliniske
undervisningsforløb**

Oktober 2008

1.0 Organisatoriske forhold på praktikstedet.

1.1 Præsentation af Statsfængslet i Jyderup.

Statsfængslet i Jyderup blev oprettet i 1988 i bygninger, der tidligere har huset en efterskole og før denne en farve- og lakfabrik. Fængslet er placeret i udkanten af Jyderup by midt i et grønt område nær Jyderup skov. Statsfængslet blev oprettet som et åbent fængsel, hvilket vil sige at der ikke er etableret særlige bygningsmæssige værn mod undvigelse i form af ringmur eller tremmer for vinduerne. Det trådhegn, der afgrænser Statsfængslets område, har kun til opgave at markere, hvor grænsen går og forhindre, at uvedkommende trænger ind på Statsfængslets område.

Fængslets opgaver er følgende:

- at sikre straffens fuldbyrdelse og begrænse ulovlige handlinger under afsoningen (personalets kontrolvirksomhed)
- at sikre afsoningsvilkår, der indebærer, at de indsatte i størst mulig omfang bevarer normale livsvilkår, herunder mulighed for arbejdsmæssig, uddannelsesmæssig, social og personlig udvikling (personalets servicevirksomhed)

Det kan somme tider være svært at løse disse opgaver samtidigt. Opholdets karakter af straf sætter sine snævre grænser, og det er ikke altid let at forstå meningen med disse grænser. Selv eksperterne har svært ved at forklare, hvad meningen med straffen egentlig er, og det er derfor ikke mærkeligt, at det undertiden kan være svært for personalet at forklare – og for de indsatte at acceptere – straffens konsekvenser i det daglige.

Fængslet havde de første mange år plads til 109 indsatte. I februar 2003 blev der åbnet en ny afdeling til afsonere, der havde sagt ja tak til at komme i behandling for misbrug af narkotika eller alkohol. Denne afdeling, som er isoleret i forhold til det øvrige fængsel, har plads til 24 indsatte. I maj 2005 blev fængslet atter udvidet med 50 pladser. 12 af dem blev tilført behandlingsafdelingen, 12 pladser blev indrettet som arresthuspladser eller åbne pladser, mens de øvrige er åbne pladser. Denne nye afdeling er en fleksibel afdeling, som kan ændres alt efter det aktuelle behov. Den ene afdeling åbne pladser er nu indrettet til en stoffri afdeling.

Fængslet råder desuden over 1 observationscelle og 6 rum til udelukkelse af fællesskab.

Der er i alt 115 ansatte i fængslet. Langt størstedelen er fængselsfunktionærer.

Sundhedsafdelingen består af 2 sygeplejersker ansat på hhv. 32 og 20 timer pr. uge og en alment praktiserende læge på 7 timer pr. uge, samt en psykiatrisk konsulent på 4 timer pr. uge. Sundhedspersonalets nærmeste overordnede er fængselsinspektøren.

Sundhedsafdelingen arbejder ud fra kriminalforsorgens overordnede vision, se punkt 2.

1.2 Patientkategorier.

I fængslet betegnes patienter som indsatte. Fængslet modtager alle former for kriminelle med domme fra 2 måneder til 12 år. Det betyder, at vi både møder folk, der har begået tyveri, færdselskriminalitet, vold, narkohandel, bedrageri og drab.

Vores holdning er at vi skal yde sygepleje til alle, der har behov for det uanset deres baggrund. Den enkelte betragtes som et selvstændigt menneske og vi fokuserer ikke på deres kriminalitet.

Vi møder mange med en karakterafvigende adfærd, grænsende til det psykotiske og også mange med misbrugsproblemer (narkotika, alkohol).

1.3 Personalesammensætning og samarbejdsrelationer.

Som tidligere nævnt består sundhedsafdelingen af 2 sygeplejersker, som er på fængslet alle hverdage. En dag om ugen kommer den praktiserende læge, som så har konsultation for de indsatte, der har bestilt tid eller som er henvist fra sygeplejerskerne. Den psykiatriske konsulent kommer 3 – 4 gange om måneden og tager sig af dem, som er henvist fra hhv. sygeplejersker og læge eller selv har ønsket en samtale.

Vi har tæt samarbejde med det øvrige personale i fængslet, men har selvfølgelig tavshedspligt om det, som de indsatte fortæller os. Læge/sygeplejersjournalerne er udelukkende til vores brug og oplysninger derfra gives kun, hvis den indsatte giver skriftligt samtykke hertil. Vi deltager i tværfaglige morgenmøder og i sagsbehandlingsmøder og øvrige ad hoc møder.

Vi har også mange eksterne samarbejdspartnere såsom Jyderup lægehus, Jyderup fysioterapi, rådgivningsklinikker, andre fængsler, sygehuse osv.

1.4 Plejeform.

Vi arbejder efter primærsygeplejeprincippet, da de indsatte jo kun møder de 2 sygeplejersker. Dette medfører kontinuitet i plejen og stor kvalitet i ydelserne.

Det er den indsatte selv, der skal tage kontakt til os. Vi opsøger som regel ikke de indsatte, med mindre der er en speciel grund. Det skyldes, at den indsatte som led i resocialiseringen, skal opdrages til at tage ansvar for sig selv og agere på samme måde i fængslet, som hvis han var udenfor.

En del indsatte er i forskellige former for medicinsk behandling og skal have medicin op til fire gange daglig. Lægerne er ansvarlige for medicinordinationen, men har uddelegeret noget kompetence til sygeplejerskerne. Det er fængselsfunktionærerne, der udleverer den daglige medicin til de indsatte efter sygeplejerskernes dosering. Dette foregår efter godkendte retningslinjer.

Hvis der opstår akut sygdom eller tilskadekomst på tidspunkter, hvor sygeplejerskerne ikke er i fængslet, gøres der brug af lægevagt eller skadestue.

1.5 Uniformsetikette.

Alle i sundhedsafdelingen fremtræder propre og præsentable. Navneskilt bæres tydeligt. Der bruges ikke uniform men fornuftigt og hensigtsmæssigt tøj, som ikke må være kropsnært, udringet eller minikort. Fodtøjet skal være behageligt, da der dagligt går mange skridt på fængslets store areal.

For at undgå smitte og smittespredning er det vigtigt med en god håndhygiejne. Hyppig håndvask er den bedste forebyggelse mod smitte. Desuden anbefales brug af handsker og desinficerende væske.

2.0 Sygeplejefaglige forhold på det kliniske undervisningssted.

2.1 Kriminalforsorgens visioner:

- **Vision for organisationsudvikling:** Kriminalforsorgen vil være en effektiv arbejdsplads, der er kendt for en professionel håndtering af arbejdet og for åbenhed over for forandring
- **Vision for medarbejdere:** Kriminalforsorgen vil have robuste, stærke medarbejdere med stor faglig dygtighed, med respekt og forståelse for andre mennesker og med fokus på at levere arbejde af høj kvalitet
- **Vision for resocialisering:** Kriminalforsorgen skal medvirke til at begrænse kriminaliteten gennem målrettede, effektive og meningsfulde aktiviteter for de kriminelle

- **Vision for sikkerhed:** Kriminalforsorgen skal være kendetegnet ved at tjenestestederne har et højt niveau for dynamisk og fysisk sikkerhed ved en kombination af tekniske, disciplinære, beskæftigelses- og behandlingsmæssige/resocialiserende foranstaltninger og tæt kontakt mellem personale og indsatte/klienter.
- **Vision for de fysiske rammer:** Kriminalforsorgen vil have moderne og ordentlige fysiske rammer, der kan tilpasses såvel interne som eksterne behov og krav, og som kan tilgodese såvel behandlingstiltag som sikkerhed.
- **Vision for IT-teknologi:** Kriminalforsorgen vil anvende teknologi som redskab til at opfylde krav og forventninger til effektivitet og kvalitet i arbejdet.

Ud fra kriminalforsorgens visioner lægger vi følgende værdier i sygeplejen:

Sygeplejen skal udføres med respekt for den enkelte indsatte ønsker og behov. Sygeplejen vurderes individuelt og den indsatte skal opleve kontinuitet. Den indsatte skal informeres om, at det at være i fængsel medfører begrænsning i visse eksterne ydelser.

Samtalen med den indsatte skal være ligeværdig og sygeplejen udføres ud fra egenomsorgsprincippet, hvor den indsatte støttes til at mestre sin tilværelse så selvstændigt som muligt med støtte fra eget netværk.

Målsætning for sygeplejen

- at de indsatte får de sundheds/sygeplejeydelser der svarer til deres helbredsproblem
- at de indsatte føler ansvar for deres egen helbredsmæssige situation
- at de indsatte får forståelse for egen adfærd og omgivelsernes reaktion herpå
- at de indsatte i behandlingsafdelingen får hjælp og støtte til at komme ud af deres misbrug

2.2 Sygeplejefaglige udviklingsområder.

For at sygeplejen kan udvikles er det vigtigt med et godt arbejdsmiljø og et godt tværfagligt samarbejde. Den ene af sygeplejerskerne er med i en personalepolitisk arbejdsgruppe, som skal medvirke til at forbedre arbejdsmiljøet i fængslet og udarbejde personalepolitiske retningslinjer. Samtidig er vi meget bevidste om at afklare eventuelle misforståelser eller andet med det øvrige personale omgående, hvis sådanne skulle opstå.

Debriefing og psykisk førstehjælp.

På vores arbejdsplads vil der altid opstå problematiske og til tider farlige situationer. Disse er vigtige at få bearbejdet for at komme videre i det daglige arbejde og bevare arbejdsglæden. For at kunne mestre dette, har fængslet mulighed for at uddanne personale som kan udføre debriefing og yde psykisk førstehjælp. Dette er den ene sygeplejerske uddannet til.

Kriminalforsorgen har desuden et netværk, DMC, hvor alle medarbejdere kan henvende sig (også anonymt) og få hjælp.

Instruktør i det kognitive færdighedsprogram.

Det kognitive færdighedsprogram henvender sig til maksimalt 8 indsatte, der har brug for hjælp til at stoppe op, tænke sig om og lære at undgå konflikter. Det er et program på 35 lektioner af 2 timer, som indeholder undervisning i følgende emner:

1. Problemløsning
2. Sociale færdigheder
3. Kreativ tænkning
4. Kritisk tænkning

5. Forhandling
6. Håndtering af følelser
7. Værdier
8. Assertiv kommunikation

En af sygeplejerskerne er uddannet som instruktør og har på nuværende tidspunkt gennemført 4 kursusforløb.

Beskrivelse af kliniske undervisningsforløb.

3.1 Beskrivelse af undervisningsforløb på 4. og 5. semester.

Det kliniske undervisningsforløb planlægges sammen med den studerende med udgangspunkt i studiebeskrivelsen. Det planlægges som observerende og interagerende studier og uddannelsesmulighederne vil variere efter sammensætningen af det aktuelle klientel og behovet for sygeplejeydelser.

Den studerende vil få mulighed for at udvikle følgende kompetencer:

- skabe, opretholde og afslutte relationer
- udvikle kommunikative kompetencer
- udvikle samarbejdskompetencer både mono – og tværfagligt.
- gøre relevante observationer og vurderinger af indsattes behov for hjælp og støtte

Den studerende vil få mulighed for indsigt i følgende områder:

- forskellige kommunikationsmodeller
- forberedelse af, deltagelse i og opfølgning på lægekonsultation
- observationer i forbindelse med medicingivning og medicindosering
- almen og psykiatrisk sygdomslære
- etiske og moralske overvejelser i forhold til pleje og behandling
- sammenhæng mellem opvækst, udvikling og senere opståede psykiske og sociale problemer
- samarbejde med andre sektorer i sundhedssystemet og socialvæsnet

3.2 Organisering af den kliniske vejledning. Pædagogisk tilrettelæggelse og overvejelser relateret til det kliniske undervisningsforløb.

De første dage i praktikforløbet er planlagt med rundvisning på Statsfængslets område og introduktion. I denne periode planlægges tidspunkt for forventningssamtale, midtvejsevaluering og slutevaluering. Vi underviser ved hjælp af refleksion, learning by doing og mesterlære. Den studerende vil som hovedregel altid følges med en af sygeplejerskerne, så vejledningen kan foregå via dialog.

Vi tilbyder "studiebesøg" på de forskellige områder og hos de forskellige faggrupper i fængslet efter ønske fra den studerende.

3.3 Studiemiljø på det kliniske undervisningssted.

Da vi er to sygeplejersker, der udelukkende arbejder i dagvagt, har vi ikke ressourcer til mere end én studerende ad gangen. Dette giver til gengæld mulighed for et tæt samarbejde mellem den studerende, praktikvejleder og den anden sygeplejerske. Derfor er der overskud og ressourcer til den studerende og mulighed for kontinuerlig vejledning.

Der er gode muligheder for at planlægge hele forløb i fængslet.

Da vi har egen computer på sygeplejekontoret, er der mulighed for at søge litteratur m.m på internettet. Der er desuden mulighed for at søge information i diverse journaler.

3.4. Det kliniske undervisningssteds forventninger til den studerendes forberedelse til det kliniske undervisningsforløb.

Vi forventer, at den studerende inden start på praktikforløbet har læst vores praktikstedsbeskrivelse. Vi forventer, at den studerende gør sig overvejelser om det at være frihedsberøvet og om myter og fordomme over for indsatte og fængselsvæsnet og er ærlig omkring dette.

Vi forventer, at den studerende er:

- fagligt og personligt engageret i det kliniske studie
- ansvarlig for egen uddannelse og kompetenceområde
- i stand til at udarbejde en realistisk studieplan og arbejde målrettet herefter
- bevidst om at være en del af det faglige og kollegiale fællesskab
- åben og ærlig omkring egne behov samt stærke og svage sider
- i stand til at forberede sig teoretisk ud fra studieplanen
- klar til at udvise initiativ og selvstændighed
- indstillet på at forberede sig skriftligt til forventningssamtalen
- indstillet på at give og modtage konstruktiv kritik
- opmærksom på egne grænser i forhold til indsatte og ansatte, og er i stand til at sige fra
- klar til at drøfte de forskellige oplevelser sammen med sygeplejerskerne

3.5. Evaluering af det kliniske undervisningsforløb.

Vi vil fremadrettet anvende de mundtlige og skriftlige evalueringer til fortsat udvikling af den kliniske uddannelse og af sygeplejen i fængslet. Derfor opfordrer vi den studerende til grundig forberedelse og refleksion i forbindelse med evalueringerne..

4.0 Opdatering af beskrivelse af det kliniske undervisningssted og kliniske undervisningsforløb.

Ovennævnte er revideret i oktober 2008 af Bente Bak og Lotte Skovgaard, sygeplejersker

Statsfængslet i Jyderup
Søbæksparken 136
4450 Jyderup

Telefon 72 55 22 00 eller 72 55 22 23